

---

*Acta synodi provincialis, gehouden in Zwolle,
begonnen den 9^{en} Junij 1601 ende geendighet den
12^{en} desselvighen maents.*

Op dezen sijnode syn verschenen met behoorlicke credentzbriefen dese navolgende personen:

van weghen de landtschap: de edele joncker ERNST VAN ITTERSEM, drost van de Twente;

van Deventer: THOMAS ROTHULSIUS, predicant, ende JACOBUS KRIJT, olderlinck;

van Zwolle: HERMANNUS WYFFERDINCK, pred., burgemeester ENGBERT ENGBERTSEN, olderlinck;

van Campen: JOHANNES LAMOTIUS, pred., burgemeester JAN CLOECKE, olderlinck;

van Hasselt: JOHANNES BOGERMANNUS, pred., OTTO HENDRICKSEN, old.;

van Steenwijk: PETRUS HARRITIUS, pred., CHRISTIAEN DHEURE, old.;

van Oldenzeel: LUDDERUS VOGHEL SANCK, pred., joncker JAN REYNERS, old.;

van Vollenhove: JOHANNES LANGIUS, pred., GERRIT MENS, old.;

wt de Cunner: JACOB HESSELS, pred.;

van de Swartesluys: ANTHONIUS FABRITIUS, pred., LODEWYCK VAN DULJREN, olderlinck;

wt de Oldemarket: HERMANNUS RIBBE, pred.;

wt Blanckenham: GERARDUS CORNELII, pred.;

van Zallick: JOHANNES ANTHONIDES, pred.;

---

wt Mastenbroeck: WYNANDUS WIJNANDI, pred.;

van Genemuiden: HENRICUS POLLIO, pred.;

van Iselmuyden: HERMANNUS VOS, pred.

Naer aenroupinghe van de name des Heeren is wt het midden deser voornoemde personen met de meeste stemmen vercoren tot praeside JOHANNES BOGHERMANNUS, tot scriba JOHANNES LAMOTIUS, tot assessore PETRUS HARRITUS, waerop de vergaderinghe met aenroupinghe op een nieuw dese navolgende artyckelen heeft beraemt ende besloten.

1. Wat den 4 ende 5^{en} artyckelen des synodi van Steenwyck belanght van de papen ten platten lande ende van de eheordeninghe, dewyle de gedeputeerde van Ridderschap ende Steden, volgens dien versocht synde, tot antwoorde hebben gegeven, dat haer E. E. tgene wat aengaet den papen niet conden int werck stellen, ten waere het landt in beteren standt gebracht werde, ende daerom een bequaemer gelegentheyt verwacht moeste worden, ende wat belanght de eheordeninghe, dat hare E. E. in handen vant collegie hadden gestelt om sekere regelen diesaengaende te concipieren, so heeft synodus goetgevonden, dat de dienaren ter plaetse, daer de bijeencomste des collegii sal syn, bejide de saken op een nieuw versoecken, voegende bij de petitie van de eheordeninghe, dat hare E. E. believe wille int stellen van deselve eenighe kerckelicke personen, daertoe gequalificeert, benevens haer E. E. toe te laten.

2. Den twaelfden artyckel des synodi van Steenwyck, van de inventarisatie der geestelicke goederen te Wije, Olst ende andere plaetsen des drostamps van Sallant tot onderhout der Gereformeerde predicanten aldaer, blyft in zyn geheel, ende sullen de dienaren der kereke van Zwolle haer devoir doen, gelyck sy alreede oock gedaen hebben, ten eynde deselve artyckel moghe geeffectueert worden.

3. Aengaende de correspondentie te houden met den synodis der naestgelegene provincien, als Gelderlandt, Suijdt ende Northollant, tot meerder eenicheyt der kercken, is deselve voor goet aengenomen ende dat daertoe maer een predicant van d'een synode tot de andere trecke reciproce. Ende dewyle sulckes niet can wel geschieden dan met goet believe van de edel Ridderschap ende Steden, is belast den predicanten ter plaetse, daer teologie vergadert sal worden, dit te versoecken, tweleke vercreghen synde, sal men daervan adverteren de voorgemelde synoden. Ende heeft synodus wt dese provincie voor dese reijse gecommitteert om op den Gelderschen te verschijnen THOMAM ROTHULSIUM, op den Suijdhollantschen HERMANNUM WIJFFERDING, op den Northollantschen JOHANNEM LAMOTIUM.

4. De classis van Oldenzeel volgende de partitie, gemaect in den 7^{en}

artikel des laetstgehoudenen synodi te Deventer, sal metten classe van Deventer by provisie gecombineert worden.

5. Sullen de predicanten ter plaetse, daer tcollegie is, versoecken, dat haer E. E. gelieven wille eenich middel voor te nemen, daermede eenighe jonghe ghesellen van goeder hope ende verstant in studiis opgevoet werden tot dienst der kercken deser provincie van Overijssel.

6. Men sal schryven aen de ghemeenten van Hollant, ten eynde sy by de Generale Staten aenhouden, dat eenighe predicanten verordonneert ende gegageert moghen worden, die stedes tlegher met Godes woordt versorghen.

7. De predicanten ter plaetse, daer tcollegie is, sullen versoecken, dat haere E. E. gelieve by Ridderschap ende Steden te bevoorderen, dat niemandt de sacramenten bediene, als dien het wettelick toecoemt, te weten den Geformeerden predicanten.

8. Op het versoeck van die van de Swartesluijs is geadviseert, dat die predicanten ter plaetse, daer tcollegium is, door requeste sullen aenhouden, dat haer eenich subsidium, tot onderhoudinghe eenes predicants, van de landtschap naer haer E. E. discretie moghe toegeleght worden.

9. Alsoo BOKELMANNUS gedoleert heeft over den artikel in den synodo van Steenwijk, belangende syne voorgaende onstichtelicke conversatie ende cleedinghe, niettegenstaende hy de vermaninghe, hem aldaer gedaen, goetwillich aengenomen ende sich daerna te schicken belovet hadde, achtende sulkes te strecken tsyner oneere, so heeft synodus voor antwoordt gegheven, dat sy hem daermede niet van oneerlickheyt hebben willen beschuldighen, maer tot meerder stichtinghe een spore gheven, twelck meer tot syner eeren als oneeren strecket.

10. Also BOKELMANNUS den synodo heeft voorgedraghen, hoe dat hy van Ridderschap ende Steden versocht sy, van wegghen de kercken deser provincie naert legher te trecken om aldaer het predickampt te bedienen, so heeft synodus hem daertoe gecommiteert ende gegheven getuygenisse syner sendinghe. Sullen daerentusschen de kercken van Deventer ende Zwolle by beurten BOKELMANNI plaetse bedienen.

11. ANTHONIUS FABRITIUS, predicant van Staphorst, den synodo beroupinghe verthoont hebbende, van de ghemeente van de Swartesluijs op synen persoon gedaen, is goetgevonden, dat hy de beroupinghe sal naercomen, evenwel nu ende dan de ghemeente van Staphorst bedienende een tijtlanck, ten eynde de luijden aldaer, teenemael ontblootet synde van den kercken dienst, geen oorsake nemen eenighen papen de ooren te bieden.

12. HENRICUS POLLIO, predicant van Genemuijden, verthoont hebbende in synodo beroupinghe op synen persoon, gedaen van de ghemeynte van Linghen, heeft begeert dimissie, overmits de Genemuijders hem niet connen voortaan onderhouden, gelyck hy daervan haere eygene verclaringhe ons heeft schriftelick verthoont, andersins willich synde HENRICUM voornoemt te behouden. Daerop heeft synodus besloten, dat HENRICUS voorsch. benevens de predicanten der plaetse, daer het collegium is, sullen aenhouden, dat haere E.E. believe den van Genemuijden int onderhouden van haeren predicant eenich subsidium na discretie te vergunnen, twelcke vercreghen synde, HENRICUS te Genemuijden sal blijven, maer so niet, sal alsdan de classis, daer hy onder sorteert, syne vorighe begeerte bevoorderen.

13. Het synodus, verstaen hebbende, dat de paep van Suijtwolde in de Drente, nu woonachtich te Genemuyden, op Ens gepredict heeft gans onwettelick, selfs geen professie der Gereformeerde religie gedaen hebbende, daerbenevens van onverdragelicke feijten beruchtet, heeft den predicanten te Campen belastet toe te sien, dat hy sich op Ens in den dienst niet in en dringhe.

14. HERMANNUS WENERANUS heeft aen synodum geschreven, daermede hy so tscheen versocht versoeninghe, gelyck hy oock daernaer op het verschryven des synodi persoonlicken is verschenen. Maer dewijle men noch wt syn schrijven noch oock wt syn woorden heeft connen vernemen eenich leetwesen noch belofte van beteringhe, selfs niet in de tegenwoordicheyt des edel. heeren drost van de Twente, die hem nevens den synodo wel ernstlick vermaent ende bestraft heeft, jae gemerct hy seer onbleefdelick ende schamperlick sich tegens den sijnodum bethoont heeft, soo persisteert het synodus by tgene in den voorgaenden synodis over hem is besloten ende sal op alle manieren daertoe arbeyden, dattet geffectueert worde, tot dien eynde schryvende aen den classen van Enckhuysen ende haer biddende daertoe te arbeijden, dat den edel. heeren Staten van Northollant, die syn betaelsheeren syn, believe hem syne betalinghe t'onthouden.

15. De volmachten des synodi voor desen teghenwoordighen jaere sullen syn, wt den classe van Deventer: THOMAS ROTHUYSIUS; van Campen: JOHANNES LAMOTIUS; van Zwolle: JOHANNES BOGHERMANNUS; van Steenwyck: PETRUS HARRITIUS; dewelcke, so de noot vereyscht, eenen olderlinck wt haeren classe sullen by sich moghen nemen.

16. De synodus, op alle manieren gesocht hebbende HENRICUM BORNIIUM met ANNA, syne huijsvrouw, ende haer met hem te versoenen om tsamen te leven, gelyck echtenluyden toestaet, ende eyndelick oock haer beyden expresselicken belast tselve te doen, om so grote ergernisse, als daerwt overal

ontstaet, voor te comen, heeft evenwel verloren arbeyt gedaen. Derhalven is goetgevonden, dat, solanghe sy onversoent blyven, HENRICUS sich synes dienstes (gelyck beslofen is in den synodo van Steenwyck) ende oock des nachtmaels, gelyck oock ANNA, onthouden. Ende is tot dien eijnde den kerckenraet van Zwolle opgeleyt, tbesluit des synodi met aller neersticheyt te volbringhen.

17. De classis van Zwolle sal hare classicale vergaderinghen naer order der kercken houden, ten minsten tweemaal int jaer.

18. Het toecomende synodus sal gehouden worden den derden Maendach nae Pinxteren te Oldenzeel, so Berck met Godes genaede gereduceert wordt; so niet, te Deventer. Ende sullen de predicanten aldaer de wtschrijvinghe doen.

Hierop, naer geholdene censura morum ende dancksegginghe des naems Godes, is synodus in vrede gescheijden.

JOHANNES BOGERMAN, electus synodi praeses.

JOHANNES LAMOTIUS, electus synodi scriba.

PETRUS HARRITIUS, assessor.